

A madarak vonulása Manonvilleban.

Báró d'HAMONVILLE-től.

1895. évi tavaszán.

1. A rétisas (*Haliaetus albicillus* L.)* április hó 1-én halászott a Dampré-tavon. Egy tíz darab-ból álló csapat, mely elfáradt, megmaradt április hó 6-ától 13-áig a Romeix-tavon. Ezek a madarak halászó-helyüket csak akkor hagyták el, mikor tojtak, mert április hó 10-én egy lelőtt tojásban dió nagyságú tojás volt.

2. A vörös kánya (*Milvus iclinus* Sav.) márcz. 15-én érkezett.

3. A fekete kánya (*M. Korschun* Gm.) megérkezett február 28-án és márcz. hó 1-én párzik.

4. A kaba (*Falco subbuteo* Bechst.) párosával jött meg április 22-én.

5. A közönséges vércse (*Cerchneis tinnuncula* L.) mely ez évben kivételesen elköltözött, viszsztatért márcz. 11-én.

6. Az erdei füles bagoly (*Asio otus* L.) mely az egész telet a fenyveken húzta ki, fészkelés végett márcz. 18-án távozott.

7. A nyaktekerő (*Yunx torquilla* L.) április hó 11-én jött meg.

8. A kakuk (*Cuculus canorus* L.) április 1-én szól először Grenayben és 3-án Moulin-auboisban.

9. A banka (*Upupa epops*) április 10-én jött hozzánk.

10. A szajkó (*Garrulus glandarius* L.) nálunk állandó madár, mindazonáltal május hó elején nagy csoportok vonultak. Ugyan e hó 21-én látam egy 16 darabból álló csapatot.

11. A közép gébics (*Lanius minor* Gm.) megérkezett május 10-én.

12. A veresfejű gébics (*Lanius senator*) május 4-én.

13. A töviszúró gébics (*Lanius collurio* Linn), május hó 1-én.

14. A keresztcsőr (*Loxia curvirostra* L.) hozzánk ápril 29-én érkezett. Ugy látszik, hogy az már fészkel a magas hegységben, mert majdnem minden esztendőben látjuk azt május vagy júniusban.

15. A magtörő pinty (*Coccothraustes vulgaris* Pall.) márczius hó 22-én érkezett.

* A tudományos neveket a Frivaldszky-féle «*Aves Hungariae*» szerint adjuk.

M. O. K.

Passage des Oiseaux à Manonville.

Par Le Baron d'HAMONVILLE.

Printemps 1895.

1. Le balbusard (*Haliaetus albicillus* L.)* pêchait le 1 avril à l'Étang Dampré. Une troupe de 10 est restée sur l'étang Romeix qui était lâché, depuis le 6 avril jusqu'au 13. Ces oiseaux n'ont quitté leur lieu de pêche, qu'à cause de leur ponte; car une ♀ tuée le 10, avait un œuf gros comme une noix.

2. Le milan royal (*Milvus iclinus* Sav.) arrivé le 15 mars.

3. Le milan noir (*M. Korschun* Gm.) arrive le 28 fevrier et s'accouple le 1 mars.

4. Le hobereau (*Falco subbuteo* L.) passe accouplé le 22 avril.

5. La cresserelle (*Cerchneis tinnuncula* L.) qui avait exceptionnellement émigré cette année est revenue le 11 mars.

6. Le moyen duc (*Asio Otus* L.), qui a passé tout l'hiver sur des conifères lui servant de perchoir; les quittent pour nicher le 18 mars.

7. Le torcol (*Yunx torquilla* L.) arrive le 11 avril.

8. Le coucou (*Cuculus canorus* L.) chante le premier avril à Grenay, et le 3 au Moulin-aubois.

9. La huppe (*Upupa epopes* L.) nous arrive le 10 avril.

10. Le geai (*Garrulus glandarius* L.) est sédentaire ce qui ne nous empêche pas d'en avoir de gros passage dans le commencement de mai. Le 21 du même mois, j'en ai encore vu une bande de 16 individus.

11. La pie-grièche d'Italie (*Lanius minor* Gm.) arrive le 10 mai.

12. La pie-rousse (*Lanius senator* L.) le 4 mai.

13. La pie-écorcheur (*L. collurio* L.) le 1 mai.

14. Le bec-croisé (*Loxia curvirostra* L.) nous passe le 29 avril. Il a déjà du nicher dans les hautes montagnes, car nous le voyons presque chaque année, en mai ou juin.

15. Le gros-bec (*Coccothraustes vulgaris* Pall.) passe le 22 mars.

* Les noms scientifiques sont donés d'après l'*Aves Hungariae* conscriptit J. Frivaldszky. 1891.

B. C. O. H.

16. Az *erdei pinty* (*Fringilla coelebs* L.) visszatért február hó 25-én és első énekét márczius 10-én lehet hallani.
17. A *zöldike* (*Ligurinus chloris* Linn.) márczius 25-én tért vissza.
18. A *girliczpinty* (*Serinus hortulanus* Koch.) márczius hó végén érkezett és április elsején énekel.
19. A *sordé* (*Emberiza miliaria*) márczius 28-án érkezett.
20. A *nádi sármány* (*E. schoenichus* L.) márczius 30-án már újra letelepedett az összes tavainkon.
21. A *mezei pacsirta* (*Alauda arvensis* L.) márczius 3-án megmérhetetlen csapatban érkezett, és első énekét 11-én lehetett hallani.
22. A *parlagi pipis* (*Anthus campestris* L.) május 7-én jött meg.
23. Az *erdei pacsirta* (*A. trivialis* L.) márczius 28-án kezdi vonulását.
24. A *réti pipis* (*A. pratensis* L.) 5 nappal előzte meg az előbbt.
25. A *sárga barázda-billegető* (*Motacilla flava* L.) márczius 31-én csoportokban mutatkozik.
26. A *fehér barázda-billegető* (*M. alba* L.) már márczius 7-ike óta itt van.
27. A *sárga rigó* (*Oriolus galbula* L.) megérkezett ápril 24-én és énekel is aznap.
28. Az *örvös rigó* (*Turdus torquatus* L.) április 6-án érkezett.
29. A *boros rigó* (*T. iliacus* L.) nagyban vonúl márczius 28-án.
30. Az *éneklő rigó* (*T. musicus* L.) első énekét márczius 11-én lehetett hallani.
31. A *vörösbegy* (*Erithacus rubecula* L.) márczius 18-án már hallható.
32. A *fülemüle* (*E. luscinia* L.) április hó első napjaiban érkezett meg és csak 8-án énekel.
33. A *kékbegy* (*E. cyaneculus* Wolf.) április 5-én kezd vonulni és vonulása eltart 12-ig.
34. A *hegyi füstike* (*Ruticilla tithys* Scop.) márczius 23-ika óta már itt van, és e hó végéig vonúl; május 22-én fiókai már elhagyták a fészkeket.
35. A *hantmadár* (*Saxicola oenanthe* L.) április 6—9-ike között érkezett.
36. A *csaláncsúcs* (*Pratincola rubetra* L.) április 9-én jött meg.
37. Az *Accentor modularis* L. márczius hó 21-én jött meg.
16. Le *pinson* (*Fringilla coelebs* L.) nous revient le 25 février et fait entendre son 1 chant le 10 mars.
17. Le *verdier* (*Ligurinus chloris* L.) revient le 25 mars.
18. Le *cini* (*Serinus hortulanus* Koch.) arrive fin mars et chante le 1 avril.
19. Le *proyer* (*Emberiza miliaria* L.) passe le 28 mars.
20. Le *bruant-de-roseaux* (*E. schoenichus* L.) est déjà réinstallé sur tous nos étangs le 30 mars.
21. *L'alouette des champs* (*Alauda arvensis* L.) passe le 3 mars en troupes immenses, et fait entendre son premier chant le 11.
22. La *rousseline* (*Anthus campestris* L.) passe le 7 mai.
23. Le *pipi des arbre* (*A. trivialis* L.) commence son passage le 28 mars.
24. Le *pipi des prés* (*A. pratensis* L.) le précède de 5 jours.
25. La *bergeronnette printanière* (*Motacilla flava* L.) se montre en troupe le 31 mars.
26. La *lavandière grise* (*M. alba* L.) revient dès le 7 mars.
27. Le *loriot* (*Oriolus galbula* L.) arrive le 24 avril et chante le même jour.
28. Le *merte à plastron* (*Turdus torquatus* L.) passe le 6 avril.
29. Le *merle mauvis* (*T. iliacus* L.) se montre en gros passage le 28 mars.
30. La *grive* (*T. musicus* L.) fait entendre son premier chant le 11 mars.
31. Le *rouge-gorge* (*Erithacus rubecula* L.) se fait entendre le 18 mars.
32. Le *rossignole* (*E. luscinia* L.) arrive dans les premiers jours d'avril et ne chant que le 8.
33. La *gorge-bleue* (*Erithacus cyaneculus* W.) commence à passer le 5 avril et continue jusqu'au 12.
34. Le *rouge-queue* (*Ruticilla tithys* Scop.) arrive dès le 23 mars et passe jusqu'à la fin du mois, le 22 mai des petits ont déjà quitté le nid.
35. Le *traquet motteux* (*Saxicola oenanthe* L.) arrive du 6 au 9 avril.
36. Le *tarier* (*Pratincola rubetra* L.) arrive le 9 avril.
37. Le *mouchet* (*Accentor modularis* L.) arrive le 21 mars.

38. A *barátfülemüle* (*Sylvia atricapilla* L.) megjött márczius elsején és 9-én kezd énekelni.

39. A *kerti poszáta* (*Sylvia hortensis* Bechst.) csak április 25-én mutatkozik.

40. A *közönséges poszáta* (*Sylvia curruca* L.) megjött április 15-én, de csak május 2-án énekel, fészket pedig 12-én kezd rakni.

41. A *nádi rigó* (*Acrocephalus arundinaceus* Gm.) április 27-én kezd jelentkezni.

42. A *sáska poszáta* (*Locustella naevia* Bod.) április 28-án már hallható.

43. A *foltos nádi poszáta* (*A. phragmitis* Bech.) április 7-én kezd jelentkezni.

44. A *fitiszmadár* (*Ficedula trochilus* L.) április elsején látható.

45. A *csálp-csálp* (*Ficedula rufa* Bechst.) márczius 23-án jött meg.

46. A *Ficedula Bonellii* Vieil. április 10-én hallható.

47. Az *örvös légykapó* (*Muscicapa collaris* Bech.) április 10-én jött, fészket május 8-án kezd építeni, és ugyan e hó 20-án költ.

48. A *szürke légykapó* (*Muscicapa grisola* L.) május 3-án jött.

49. A *füsti fecske* (*Hirundo rustica* L.) április 1-én érkezett; a házunkba fészkelő azonban csak 10-én.

50. A *házi fecske* (*Chelidon urbica* L.) csak április 28-án érkezett, de fészke építéséhez már másnap fog bele. A két megelőző faj egyre kevesbedik és néhány év óta már szinte ritka.

51. A *parti fecske* (*Cotyle riparia* L.) a tavakon már április 13-óta nagy csapatokban röpül.

52. A *sarlós fecske* (*Cypselus apus* L.) egyszerre jött meg május elsején előörsök nélkül.

53. Az *örvös galamb* (*Columba palumbus* L.) márczius 10-én jött meg.

54. A *vad galamb* (*Columba oenas* L.) márczius 13-án érkezett.

55. A *gerlicze* (*Turtur auritus* Gr.) ápril végén jött meg és 26-án turbékolni kezd.

56. A *fürj* (*Coturnix dactylisonans* Mey.) első pitypalaty május 19-én.

57. A *kis juhászka* (*Aegialitis fluviatilis* Bech.) vizek partjain április 11-én mutatkozik.

58. A *bíbicz* (*Vanellus cristatus* L.) márczius 20 és 28-ika között számosan jött.

38. La *fauvette à tête noire* (*Sylvia atricapilla* L.) arrive le premier mars et commence à chanter le 9.

39. La *fauvette des jardins* (*Sylvia hortensis* Bechst.) ne se montre que le 25 avril.

40. La *babillarde* (*Sylvia curruca* L.) arrive le 15 avril, chante seulement le 2 mai et commence son nid le 12.

41. *L'effarvate* (*Acrocephalus arundinaceus* Gm.) commence à arriver le 27 avril.

42. La *locustelle* (*Locustella naevia* Bodd) se fait entendre le 28 avril.

43. La *phragmite des joncs* (*Acrocephalus phragmitis* Bechst.) commence à arriver le 7 avril.

44. Le *pouillot fitis* (*Ficedula trochilus* L.) se montre le premier avril.

45. Le *pouillot vélocé* (*F. rufa* B.) arrive le 23 mars.

46. Le *pouillot bonelli* (*F. Bonellii* V.) se fait entendre le 10 avril.

47. Le *gobe-mouche à collier* (*Muscicapa collaris* B.) arrive le 10 avril, commence son nid le 8 mai et couve le 20 du même mois.

48. Le *butalis gris* (*Muscicapa grisola* L.) arrive le 3 mai.

49. *L'hirondelle de cheminée* (*Hirundo rustica* L.) arrive le premier avril; le notres seulement le 10.

50. *L'hirondelle cul-blanc* (*Chelidon urbica* L.) arrive seulement le 28 avril, mais commence à bâtir son nid dès le lendemain. Les deux espèces précédentes diminuent et deviennent presque rares depuis quelques années.

51. Le *cotyle de rivage* (*Cotyle riparia* L.) vole en troupe sur les étangs, dès le 13 avril.

52. Le *martinet noir* (*Cypselus apus* L.) arrive en bloc et sans avant-garde le premier mai.

53. La *colombe ramier* (*Columba palumbus* L.) passe le 10 mars.

54. Le *colombin* (*C. oenas* L.) arrive le 13 mars.

55. La *tourterelle* (*Turtur auritus* Gray.) arrive fin avril, et commence à roucouler le 26.

56. La *caille* (*Coturnix dactylisonans* Mey.) fait entendre son premier chant le 19 mai.

57. Le *gravelot des Philippines* (*Aegialitis fluviatilis* B.) se montre sur le bord de nos eaux le 11 avril.

58. Le *vanneau huppé* (*Vanellus cristatus* L.) passe abondamment du 20 au 28 mars.

59. A szalonka (*Scolopax rusticola* L.) márczius 20-án kezd húzni.

60. A sárszalonna (*Gallinago scolopacina* Bech.) február 10-ike óta mutatkozik.

61. A *Totanus ochropus* L. folyóinkban április 2 és 6-ika között kezd jelentkezni.

62. A vízi gúvat (*Rallus aquaticus* L.) tavunkra márczius 31-én érkezett.

63. A szárcsa (*Fulica atra* L.) márczius 14-én kezd érkezni.

64. A daru (*Grus cinerea* L.) átvonul a vidéken márczius 16 és 24-e között.

65. A gólya (*Ciconia alba* L.) márczius 28-án mutatkozik.

66. A nagy vad lúd (*Anser cinereus* Mey.) patakainkon február 16 és 23-ika között kezd mutatkozni.

67. A kanalas récze (*Spatula clypeata* L.) márczius 31-én érkezett.

68. A fűtyülő récze (*Mareca Penelope* L.) április elsején mutatkozik.

69. A csörgő récze (*Querquedula crecca* L.) tavainkra nagy csapatokban érkezett április elsején.

70. A fehér szemű récze (*Nyroca leucophthalmos* L.) visszatért április elsején.

71. A hosszúcsőrű buvárrécze (*Mergus serrator* L.) márczius utolsó napjaiban kezd mutatkozni tojókból és hímekből álló kis csapatokban a Mosée taván.

72. A nagy vöcsök (*Podiceps cristatus* L.) márczius 30-án már le van telepedve a mi tavainkon.

73. A kis vöcsök (*Podiceps minor* L.) a patakok mentén márczius 15 óta kezd mutatkozni.

59. La bécasse (*Scolopax rusticola* L.) commence à crouler le 20 mars.

60. La bécassine (*Gallinago scolopacina* Bp.) se montre dès le 10 février.

61. Le chevalier cul-blanc (*Totanus ochropus* L.) se montre sur nos ruisseaux du 2 au 6 avril.

62. Le râle d'eau (*Rallus aquaticus* L.) arrive aux étangs le 31 mars.

63. La foulque macroule (*Fulica atra* L.) commence à arriver le 14 mars.

64. La grue cendrée (*Grus cinerea* L.) traverse le pays du 16 au 24 mars.

65. La cigogne blanche (*Ciconia alba* L.) se montre le 28 mars.

66. L'oie cendrée (*Anser cinereus* Mey.) s'est montrée sur notre ruisseau les 16 et 23 février.

67. Le souchet (*Spatula clypeata* L.) passe le 31 mars.

68. Le siffleur (*Mareca Penelope* L.) se montre le premier avril.

69. La sarcelle (*Querquedula crecca* L.) arrive en grande troupe sur les étangs le premier avril.

70. La fuligule nyroca (*Nyroca leucophthalmos* L.) est de retour le premier avril.

71. Le harle huppé (*Mergus serrator* L.) se montre dans les derniers jours de mars en petite troupe composée de ♂ et de ♀ sur l'étang de la Mosée.

72. La grébe huppé (*Podiceps cristatus* L.) est déjà installé le 30 mars sur nos étangs.

73. La grébe castagneux (*Podiceps minor* L.) se montre en suivant le ruisseau depuis le 15 mars.

Ornithologiai jegyzetek Magyar-Óvárról és vidékéről.

BIKKESSY GUIDÓ-tól.

1. *Fringilla coelebs* L. — Családjának ez a legkiválóbb énekese a házi veréb és a búbos pacsirta után e vidéken kétségen kívül a leggyakoribb apró madarak közé tartozik, és még a legzordonabb időjárás idején sem hagyja el véglegesen a mi vidékünket, hanem egyes példányai kitelelnék minálunk.* A madár éneke rendsze-

* Az 1885. évi okt. 28-án kaptam egy példányt, a melyet csak néhány nappal előbb löttek.

Ornithologische Notizen aus Ung.-Altenburg und Umgebung.

Von Guido von Biffeffj.

1. *Fringilla coelebs* L. Dieser edelste Schläger feines Geschlechtes ist unbedingt nach dem Hausperling und der Haubenlerche einer der hier am zahlreichsten vorkommenden Kleinvögel, welcher auch während der rauhen Jahreszeit unsere Gegend nicht gänzlich verläßt, sondern immer in einzelnen Exemplaren überwintert.* Beginn des Schlages in der

* Im Jahre 1885 erhielt ich am 28. Oktober ein erst vor wenigen Tagen zuvor gefangenes Exemplar.